

3. COMUNITATS AUTÒNOMES: ACTIVITAT LEGISLATIVA

A cura de Belén Noguera

Llei 5/2002, de 24 de juliol, de mesures cautelars urbanístiques en l'àmbit del litoral, de submissió dels instruments de planificació territorial i urbanística a avaluació ambiental i de règim urbanístic dels cementiris (*Butlletí Oficial de Cantàbria* núm. 147, d'1 d'agost).

Amb la finalitat d'adaptar la realitat urbanística i la planificació territorial de la comunitat càntabra a les últimes disposicions nacionals i comunitàries en la matèria, el Parlament d'aquesta Comunitat Autònoma va promulgar la Llei 5/2002, de 24 de juliol de 2002, de mesures cautelars urbanístiques en l'àmbit del litoral, de submissió dels instruments de planificació territorial i urbanística a avaluació ambiental i de règim dels cementiris.

Aquesta Llei, malgrat la brevetat de la redacció i de l'articulat, pretén, d'una banda, ampliar el termini de vigència de determinades mesures cautelars previstes en la Llei 2/2001, de 25 de juny, d'ordenació territorial i règim urbanístic del sòl de Cantàbria. D'altra banda, s'atribueix com a objectiu l'adaptació del seu ordenament jurídic territorial i urbanístic a les prescripcions comunitàries que recullen, en primer lloc, la Directiva 2001/42/CEE, del Parlament Europeu i del Consell, de 27 de juny de 2001, relativa a l'avaluació dels efectes de determinats plans i programes al medi ambient i, en segon lloc, la recent jurisprudència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees en què es revela l'incompliment de la Directiva per part de l'Estat espanyol.

Un dels objectius principals de la Llei 2/2001 és «assegurar una protecció efectiva i integral de la costa» mitjançant un Pla d'ordenació del litoral implantant, mentre no es dugui a terme l'aprovació definitiva d'aquest Pla, una sèrie de mesures cautelars per al conjunt dels municipis costaners. Posteriorment, la Directiva de 27 de juny de 2001 estableix l'obligació de sotmetre a avaluació mediambiental els plans i els programes —amb algunes excepcions— que s'elaboren en relació amb l'ordenació del territori urbà i rural o la utilització del sòl.

Davant aquesta realitat normativa es dicta la Llei 5/2002, que, com el seu propi títol indica, persegueix tres objectius diferenciats.

En primer lloc, el manteniment d'algunes mesures cautelars de suspensió recollides en la Llei 2/2001, relatives als sòls urbanitzables amb cert valor ambiental digne de protecció. En efecte, la Llei pretén prolongar la vigència de determinades mesures fins a l'aprovació definitiva del Pla d'ordenació del litoral que preveu la disposició addicional quarta de la Llei anterior, per un termini, en tot cas, no superior a un any, «amb l'objectiu d'evitar les conseqüències derivades de la consolidació d'expectatives

d'urbanització generades per l'aprovació del planejament de desenvolupament».

En concret, la Llei estableix dos tipus de mesures aplicables als sòls urbanitzables sense pla parcial aprovat i enumera de manera molt precisa els sòls urbanitzables que queden compresos en aquest àmbit de protecció. La suspensió de totes les llicències de construcció d'obres majors d'edificacions destinades a residència o habitació n'és una; l'altra, la suspensió de l'aprovació definitiva de plans parcials.

En segon lloc, per tal d'adaptar els instruments de planejament a l'avaluació mediambiental prescrita per la Directiva 2001/42/CEE, la Llei 5/2002 disposa que «els instruments de planificació territorial i urbanística que estableixin el marc per a l'autorització en el futur de projectes enumerats en els annexos I i II de la Directiva 85/337/CEE hauran d'obtenir amb caràcter previ a l'aprovació provisional el preceptiu instrument d'avaluació mediambiental que, una cop acabat el tràmit d'informació pública, haurà d'emetre l'autoritat ambiental en el termini que preveu la legislació específica o, si no n'hi ha, en el general de la legislació del procediment administratiu comú». Així mateix, i tret del cas en què es tracti de variacions que per la seva naturalesa no impliquin efectes rellevants sobre el medi ambient, s'estableix que les modificacions dels instruments de planejament se subjectin a aquest mecanisme d'avaluació. És més, fins i tot els instruments de planejament i les seves modificacions que en la data d'entrada en vigor de la Llei es trobin en tramitació i hagin estat aprovats de manera provisional s'hauran de sotmetre, prèviament a la seva aprovació definitiva per l'òrgan competent, al preceptiu instrument mediambiental descrit. Això no obstant, la Llei recorda en la disposició transitòria

primera que mentre no es produeixi la plena adaptació de la Directiva, seran les determinacions que estableix el Decret 50/1991, de 29 d'abril, d'avaluació de l'impacte ambiental per a Cantàbria, les que es prendran com a referència en el moment de tramitar l'instrument d'avaluació mediambiental.

Finalment, i atenent la reserva de Llei que caracteritza la regulació del dret de propietat, es preveu el règim jurídic urbanístic dels cementiris de nova construcció. Serà el Pla general d'ordenació urbana el que en determini la ubicació, i les disposicions de la Llei s'aplicaran a tots els instruments de planejament urbanístic i a les llicències de construcció concedides amb posterioritat a la publicació de la Llei 2/2001 en el *Butlletí Oficial de Cantàbria*.

Quant a aquest tema, s'estableixen una sèrie de regles que afecten tant els cementiris nous com les ampliacions dels ja existents. La Llei ordena, a mode d'exemple, que al voltant s'instal·li una zona de protecció de vint-i-cinc metres d'amplada, que els cementiris s'emplantin sobre terrenys permeables i que se'n mantinguin els contorns convenientment enjardinats i «lliures de tota classe de construcció, i s'han de qualificar mitjançant el planejament urbanístic com a sistema general». També s'especifica, d'una banda, que els promotors obtinguin la preceptiva autorització i, prèviament, un informe sanitari favorable de la Conselleria de Sanitat, Consum i Serveis Socials, i, d'altra banda, que s'adjunti un estudi hidrogeològic del subsòl de la zona en què s'especifiquin «les propietats geològiques dels terrenys, les litologies i l'estructura dels materials, la profunditat de la capa freàtica, el tipus de porositat i el risc potencial d'afectació a les aigües subterrànies».

Mariola Rodríguez Font

Llei 14/2002, de les Corts de Castella i Lleó, de 25 de juliol, de promoció, atenció i protecció a la infantesa (*Butlletí Oficial de Castella i Lleó* núm. 145, de 29 de juliol).

El legislador de Castella i Lleó se suma, amb aquesta Llei, al conjunt de legisladors autonòmics que, en exercici de la seva competència sobre «assistència social» o «protecció i tutela de menors», han dictat lleis sobre protecció a la infantesa.

Les transformacions socials i culturals esdevingudes en la nostra societat han conduït a un canvi en l'estatus del menor que, en l'actualitat, es caracteritza pel reconeixement de la titularitat de drets. Tanmateix, en la seva condició de persones en desenvolupament, els menors només gaudeixen d'una capacitat progressiva per exercir per ells mateixos alguns dels seus drets. Per aquesta raó constitueixen un grup de població caracteritzat per una vulnerabilitat especial. Doncs bé, la Llei de Castella i Lleó parteix d'aquesta realitat i dicta un conjunt de normes orientades a garantir als menors l'exercici i el desenvolupament ple dels seus drets.

El marc jurídic de què parteix la Llei de protecció a la infantesa de Castella i Lleó està determinat en primer terme per l'article 39 de la Constitució i, de manera especial, pel que disposa l'apartat 3, en què es reconeix als menors la protecció prevista en els tractats internacionals que vetllen pels seus drets, particularment la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant de 20 de novembre de 1989. Així mateix, quant a la legislació estatal constitueixen una referència ineludible la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, el Codi civil i la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors. Aquest marc jurídic es completa

amb la legislació autonòmica en matèria d'assistència social i les normes reglamentàries reguladores d'aspectes específics de la protecció de menors.

Els principis que guien la legislació autonòmica sobre protecció de menors són, en primer terme, l'interès superior del menor i els principis de protecció integral, coresponsabilitat i coordinació. El legislador concep la protecció als menors com una acció complexa en la qual estan implicats els pares, els poders públics i el conjunt de la societat. Per això, la Llei delimita responsabilitats, planifica actuacions i estableix vies per a la col·laboració i la coordinació.

Així, la Llei comença per establir, en el títol preliminar, quin és el seu objecte, un objecte plural que comprèn la garantia i la protecció dels drets dels menors, la regulació de les accions de prevenció, el marc jurídic de l'acció específica de protecció, els criteris que regeixen l'aplicació de les mesures imposades als menors infractors en l'àmbit de la responsabilitat penal, la delimitació de competències de cadascuna de les instàncies, l'establiment de vies per a la col·laboració i la participació social i un règim sancionador.

D'altra banda, el legislador estableix els principis rectors que han de guiar el conjunt d'actuacions relatives a l'atenció i la protecció dels menors: de manera destacada, el principi de l'interès superior del menor, la prohibició de qualsevol tipus de discriminació, la necessitat de considerar l'opinió del menor, la promoció de les actuacions de prevenció, la protecció integral, la integració familiar, el caràcter educatiu de les mesures i la subsidiarietat progressiva

de l'actuació de l'Administració en relació amb els deures i les funcions inherents a la pàtria potestat.

Així mateix, amb la finalitat d'assegurar el desenvolupament eficaç de totes les actuacions d'atenció a la infantesa i l'adolescència, el legislador preveu, entre els principis que regeixen l'actuació dels poders públics, el principi de prioritat pressupostària. El legislador de Castella i Lleó mira de donar un contingut efectiu a aquest principi. En efecte, a Catalunya, la Llei 8/1995, de 27 de juliol, d'atenció i protecció dels infants i adolescents, també preveu, en l'article 16, el principi de prioritat pressupostària; això no obstant, el legislador català no ha donat un contingut efectiu a aquest principi, sinó que s'ha limitat a fer una declaració programàtica. En canvi, el legislador de Castella i Lleó va més enllà i en l'article 6 estableix que la Junta haurà de garantir que «en cap cas l'increment anual en les partides corresponents» dels programes relatius a l'atenció als menors «no serà inferior al percentatge mitjà d'augment, per a l'exercici corresponent, en els pressupostos regionals». La qüestió és determinar les vies per exigir al Govern autonòmic, si fos necessari, el compliment d'aquest mandat legal.

En el títol I de la Llei es reconeix als menors un conjunt de drets i s'efectua una regulació detallada de la seva promoció i defensa. El legislador preveu, a més, una sèrie de deures dels menors. La Llei atribueix a les administracions públiques de Castella i Lleó la responsabilitat de garantir el respecte i l'exercici efectiu dels drets i les llibertats que l'ordenament atribueix als menors. D'altra banda, a fi de garantir l'efectivitat dels drets dels menors, el legislador estableix un conjunt de prohibicions, limitacions i actuacions particulars dirigides a evitar

els efectes perjudicials que puguin tenir certes activitats, mitjans i productes per al desenvolupament integral dels menors. La protecció dels menors, la garantia de l'exercici dels seus drets i l'observança de les prohibicions i les limitacions troben un suport mitjançant la tipificació com a infracció administrativa de vulneracions i conductes incomplidores i l'establiment de la sanció corresponent.

El títol II de la Llei s'ocupa de les actuacions administratives de prevenció, a les quals reconeix un caràcter prioritari. Les actuacions de prevenció tenen com a objectiu evitar, reduir o contrarestar les causes que provoquen la marginació, les situacions de desprotecció, els factors que condueixen a la deterioració de l'entorn sociofamiliar del menor i impedir les situacions individuals de risc o desempament. La prevenció es durà a terme mitjançant el desenvolupament de plans i programes i a través de mesures concretes de suport familiar, d'atenció educativa, de prevenció i protecció de la salut, de sensibilització sobre els drets de la infantesa, sobre prevenció de la violència o sobre formació i ocupació. La Llei destaca la importància que té en matèria de prevenció l'actuació propera, la proximitat als destinataris, i per això reserva un paper destacat a les administracions locals.

En el títol III la Llei s'ocupa de l'acció administrativa de protecció. La protecció dels menors comprèn el conjunt d'actuacions administratives adreçades a garantir als menors en situació de risc o desempament el gaudi dels seus drets i el ple desenvolupament de la seva personalitat. La intervenció administrativa en aquest àmbit de protecció es regeix per un conjunt de principis: la prioritat d'actuació en l'entorn familiar, la reintegració o la integració familiar, la partici-

pació del menor, el seguiment i el control de les mesures de protecció i la participació de les diverses administracions. Igualment, a més dels drets que la Llei reconeix a tots els menors, el legislador també reconeix un conjunt de drets en relació amb l'activitat de protecció de l'Administració: el dret a la protecció pública, a ser considerat subjecte actiu en la satisfacció de les necessitats pròpies, a ser informat i escoltat, i d'altres.

El legislador de Castella i Lleó distingeix —al meu entendre, de manera molt encertada— dos nivells d'intervenció administrativa en el marc de l'acció protectora: l'actuació administrativa davant situacions de risc i l'actuació administrativa davant situacions de desemparament. La intervenció pública serà més o menys intensa d'acord amb la situació en què es trobi el menor. En el primer cas, l'acció protectora es desenvoluparà fonamentalment en el marc de la família, però, tanmateix, quan es detecti una situació de desemparament, la mesura de protecció implicarà la separació de la família i l'assumpció de la tutela per part de l'Administració. La Llei preveu els criteris per establir quan el menor es troba en una situació de risc o bé en una situació de desemparament.

El menor es troba en una situació de risc quan, a conseqüència de circumstàncies personals o familiars, el seu desenvolupament personal o social es veu perjudicat. En aquests casos, els serveis especialitzats de l'Administració hauran d'intervenir per tal d'eliminar o neutralitzar la situació de risc i per prevenir o evitar la situació de desemparament del menor. A aquest efecte, oferiran a la família el suport necessari o, fins i tot, podran assumir la guarda del menor a petició dels pares o els tutors. La Llei encomana a les entitats locals, en el marc del que disposa la legislació sobre

serveis socials, la detecció i la valoració de les situacions de risc i la realització de les actuacions necessàries per disminuir els factors de risc en col·laboració amb les altres administracions. En canvi, la Llei atribueix a l'Administració autonòmica l'adopció d'aquelles mesures de protecció dels menors en situació de risc que requereixin la separació de la família, l'assumpció de la guarda o aquelles mesures que s'adopten quan ha cessat una mesura d'acolliment adoptada en el marc de la tutela administrativa o quan no intervingui l'entitat local competent. D'altra banda, també correspon a l'Administració autonòmica la coordinació general en aquesta matèria.

Així mateix, com s'ha dit, la Llei regula l'actuació pública per oferir protecció als menors en situació de desemparament. En el marc de les previsions de l'article 172.1 del Codi civil, el legislador autonòmic preveu un conjunt de circumstàncies que comportarien la declaració de desemparament del menor, mitjançant la resolució administrativa corresponent. D'acord amb el que estableix el precepte del Codi civil esmentat, la declaració administrativa de desemparament comporta l'assumpció automàtica per part de l'Administració de la tutela del menor. La Llei precisa els amplis termes en què el legislador estatal defineix la situació de desemparament i concreta els supòsits en què l'Administració haurà d'entendre que el menor es veu privat de l'assistència moral i material necessària. D'aquesta manera es completa la previsió del Codi civil i es redueix l'abast de la discrecionalitat interpretativa o de judici que la norma atribueix a l'Administració. D'altra banda, la Llei estableix el procediment administratiu que haurà de seguir l'Administració autonòmica per dictar la resolució de desemparament i per adop-

tar les mesures de protecció corresponents. Així mateix, es regula un procediment d'urgència a l'efecte de donar una resposta immediata a les situacions que ho requereixin.

Pel que fa a les mesures i les actuacions previstes en el marc de l'acció protectora encomanada a l'Administració, la Llei preveu com a primera mesura el suport a la família amb la finalitat d'evitar la separació del menor del seu nucli familiar i, en cas que inicialment fos inevitable, procurar que hi pugui retornar posteriorment. En els casos en què l'Administració hagi declarat la situació de desemparament d'un menor, té atribuïda *ope legis* la tutela del menor i, per tant, n'haurà d'exercir la guarda. De la mateixa manera, l'Administració haurà d'assumir la guarda del menor en els casos en què els pares o els tutors ho sol·licitin i quedi acreditat que ells no poden assumir aquesta responsabilitat perquè circumstàncies greus els ho impedeixen.

L'Administració que té atribuïda la tutela del menor, o bé que n'ha assumit la guarda voluntària d'acord amb la sol·licitud dels pares o els tutors, és responsable de la guarda del menor i ha de vetllar pel compliment dels deures que li són inherents. L'Administració podrà exercir la guarda del menor a través de la mesura de l'acolliment familiar o de l'acolliment residencial. La Llei proclama la utilització preferent de l'acolliment familiar i la consideració de la família extensa com la primera alternativa amb vista a afavorir la permanència del menor en el seu propi ambient i facilitar les relacions amb la família d'origen. L'acolliment residencial es configura com un recurs subsidiari, aplicable quan constitueixi la mesura més adequada per a les necessitats d'un menor concret. En l'elecció del centre caldrà procurar la proximitat a l'entorn familiar i social del

menor, com també un estil de vida al més normalitzat possible.

Per últim, la Llei també estableix que l'Administració que té atribuïda la tutela, quan constati que el retorn del menor a la seva família d'origen és inviable, pugui proposar l'adopció del menor i, per tant, la seva plena integració en una nova família. Per tal d'afavorir l'adaptació del menor a la seva nova família es preveu l'establiment de la mesura d'acolliment preadoptiu. La Llei crida l'atenció sobre la necessitat que en el procediment d'adopció d'aquestes mesures es valori l'opinió i la voluntat del menor. A més, la Llei inclou un conjunt de disposicions generals que estableixen el marc d'actuació en matèria d'adopció internacional.

En el títol IV la Llei s'encarrega de les qüestions relatives a l'actuació en matèria de menors infractors que han incorregut en responsabilitat penal. L'Administració autonòmica és competent per a l'execució material de les mesures imposades pels jutjats de menors en aplicació de la legislació sobre responsabilitat penal dels menors. En la mesura en què la regulació general d'aquesta execució ja està regulada per la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, el legislador autonòmic tan sols s'ocupa de determinar els criteris d'actuació de caràcter complementari, instrumental o d'aplicació del marc general pel qual s'ha de regir l'activitat que duu a terme en aquesta matèria l'Administració de Castella i Lleó. Així mateix, s'estableix el règim general i els principis que han de guiar l'establiment de convenis i acords de col·laboració amb altres administracions i amb entitats públiques o privades per a l'execució d'aquestes mesures.

Els títols V i VI s'ocupen de la distribució de competències entre l'Administració autonòmica i les entitats locals, i

regulen les qüestions relatives a la col·laboració i la coordinació administrativa i la participació social. En el títol VII es constitueix un Registre públic dividit en seccions a fi de garantir la seguretat jurídica en l'acció administrativa d'atenció i protecció a la infantesa, com també una ordenació adequada d'aquesta acció.

Finalment, en el títol VIII s'estableix un règim sancionador que preveu un conjunt de conductes constitutives d'infraccions administratives en matèria d'atenció i protecció a la infantesa i fixa les sancions corresponents. D'aquesta manera s'estableix una garantia addicional per als casos en què els mandats legals siguin desatesos.

En definitiva, amb aquesta Llei el legislador de Castella i Lleó duu a terme una regulació completa, detallada i sistemàtica de la matèria relativa a la promoció, l'atenció i la protecció dels menors que fins aquest moment només estaven regulades per normes autonòmiques de rang infralegal. El legislador autonòmic ha establert el marc legal que permet assegurar a la Comunitat Autònoma l'atenció integral als menors d'edat i garantir-los el ple gaudi de tots els drets que l'ordenament els reconeix i el lliure desenvolupament de la seva personalitat.

Ángeles de Palma del Teso

Lleis promulgades a les comunitats autònomes durant l'any 2002.

Andalusia

Llei 1/2002, de 4 d'abril, d'ordenació, foment i control de la pesca marítima, el marisqueig i l'aqüicultura marina (BOJA núm. 45, de 18 d'abril).

Llei 2/2002, d'11 de novembre, de gestió d'emergències a Andalusia (BOJA núm. 138, de 26 de novembre).

Llei 3/2002, de 16 de desembre, per la qual es modifica la Llei 2/1999, de 31 de març, de societats cooperatives andaluses (BOJA núm. 153, de 28 de desembre).

Llei 4/2002, de 16 de desembre, de creació del Servei Andalús d'Ocupació (BOJA núm. 153, de 28 de desembre).

Llei 5/2002, de 16 de desembre, de parelles de fet (BOJA núm. 153, de 28 de desembre).

Llei 6/2002, de 16 de desembre, per la qual es modifica la Llei 1/1996, de 10 de gener, del comerç interior d'Andalusia, i es crea la taxa per tramitació de llicències comercials (BOJA núm. 153, de 28 de desembre).

Llei 7/2002, de 17 de desembre, d'ordenació urbanística d'Andalusia (BOJA núm. 154, de 31 de desembre. Correcció d'errades: BOJA núm. 33, de 18 de febrer de 2003).

Llei 8/2002, de 17 de desembre, del Pla estadístic d'Andalusia 2003-2006, i de modificació de la Llei 4/1989, de 12 de desembre, d'estadística de la Comunitat Autònoma d'Andalusia (BOJA núm. 154, de 31 de desembre. Correcció d'errades: BOJA núm. 39, de 26 de febrer de 2003).

Llei 9/2002, de 21 de desembre, del pressupost de la Comunitat Autònoma

d'Andalusia per a l'any 2003 (BOJA núm. 151, de 24 de desembre. Correcció d'errades: BOJA núm. 33, de 18 de febrer de 2003).

Llei 10/2002, de 21 de desembre, per la qual s'aproven normes en matèria de tributs cedits i altres mesures tributàries, administratives i financeres (BOJA núm. 151, de 24 de desembre. Correcció d'errades: BOJA núm. 33, de 18 de febrer de 2003, i BOJA núm. 34, de 19 de febrer de 2003).

Aragó

Llei 1/2002, de 13 de febrer, de creació del Col·legi Professional de Diplomats en Treball Social i Assistents Socials d'Aragó (BOA núm. 26, d'1 de març).

Llei 2/2002, de 13 de febrer, de creació del Col·legi Professional de Logopedes d'Aragó (BOA núm. 26, d'1 de març).

Llei 3/2002, de 25 de març, de creació de la comarca de Cinca Mitjà (BOA núm. 39, de 3 d'abril. Correcció d'errades: BOA núm. 43, de 12 d'abril).

Llei 4/2002, de 25 de març, de creació de la comarca de Somontano de Barbastre (BOA núm. 39, de 3 d'abril. Correcció d'errades: BOA núm. 43, de 12 d'abril).

Llei 5/2002, de 4 d'abril, de caça d'Aragó (BOA núm. 45, de 17 d'abril).

Llei 6/2002, de 15 d'abril, de salut d'Aragó (BOA núm. 46, de 19 d'abril).

Llei 7/2002, de 15 d'abril, de creació de la comarca del Matarranya (BOA núm. 46, de 19 d'abril).

Llei 8/2002, de 3 de maig, de creació de la comarca del Maestrat (BOA núm. 53, de 8 de maig).

Llei 9/2002, de 3 de maig, de creació de la comarca de la Jacetània (BOA núm. 53, de 8 de maig).

Llei 10/2002, de 3 de maig, de creació de la comarca del Baix Aragó (BOA núm. 53, de 8 de maig).

Llei 11/2002, de 14 de maig, de creació de la comarca d'Andorra-Sierra de Arcos (BOA núm. 57, de 17 de maig).

Llei 12/2002, de 28 de maig, de creació de la comarca de Ribagorça (BOA núm. 63, de 31 de maig).

Llei 13/2002, de 10 de juny, de creació de la comarca de la Ribera Baixa de l'Ebre (BOA núm. 70, de 17 de juny).

Llei 14/2002, de 10 de juny, de creació del Col·legi Professional de Delineants d'Osca (BOA núm. 70, de 17 de juny).

Llei 15/2002, de 27 de juny, per la qual es deixa lliure d'ordenació l'aprofitament de les pastures a la Comunitat Autònoma d'Aragó (BOA núm. 79, de 8 de juliol).

Llei 16/2002, de 28 de juny, d'educació permanent d'Aragó (BOA núm. 79, de 8 de juliol).

Llei 17/2002, de 5 de juliol, de creació de la comarca dels Monegres (BOA núm. 83, de 17 de juliol. Correcció d'errades: BOA núm. 89, de 29 de juliol).

Llei 18/2002, de 5 de juliol, de creació de la comarca de Campo de Daroca (BOA núm. 83, de 17 de juliol).

Llei 19/2002, de 18 de setembre, de creació, per segregació, del Col·legi Professional de Psicòlegs d'Aragó (BOA núm. 114, de 25 de setembre).

Llei 20/2002, de 7 d'octubre, de creació de la comarca del Baix Cinca (BOA núm. 119, de 7 d'octubre).

Llei 21/2002, de 16 d'octubre, d'autorització de disposició de valors mobiliaris de les empreses públiques de la Comunitat Autònoma d'Aragó «Fomento y Desarrollo del Valle de Benasque, SA», «Panticosa Turística, SA» i «Nieve de Tuel, SA» (BOA núm. 123, de 16 d'octubre).

Llei 22/2002, de 16 d'octubre, de modificació de la denominació del «Consell Aragonès de la Tercera Edat» per la de «Consell Aragonès de les Persones Grans» en la Llei 3/1990, de 4 d'abril, del Consell Aragonès de la Tercera Edat (BOA núm. 123, de 16 d'octubre).

Llei 23/2002, de 8 de novembre, per la qual s'estableix la dotació econòmica inicial i els recursos econòmics i financers de l'entitat de dret públic Institut Aragonès de Ciències de la Salut per a l'any 2002 (BOA núm. 134, de 13 de novembre).

Llei 24/2002, de 12 de novembre, de creació de la comarca de Campo de Belchite (BOA núm. 135, de 15 de novembre).

Llei 25/2002, de 12 de novembre, de creació de la comarca de la Llitera (BOA núm. 135, de 15 de novembre).

Llei 26/2002, de 26 de novembre, de creació de la comarca de Cinco Villas (BOA núm. 141, de 29 de novembre).

Llei 27/2002, de 26 de novembre, de creació de la comarca de Plana d'Osca (BOA núm. 141, de 29 de novembre. Correcció d'errades: BOA núm. 145, de 13 de desembre).

Llei 28/2002, de 17 de desembre, de creació de la comarca de Cuencas Mineras (BOA núm. 150, de 27 de desembre).

Llei 29/2002, de 17 de desembre, de creació del Centre d'Investigació i Tecnologia Agroalimentària d'Aragó (BOA núm. 150, de 27 de desembre).

Llei 30/2002, de 17 de desembre, de protecció civil i atenció d'emergències d'Aragó (BOA núm. 151, de 30 de desembre. Correcció d'errades: BOA núm. 2, de 8 de gener de 2003).

Llei 31/2002, de 27 de desembre, de creació de la comarca del Campo de Cariñena (BOA núm. 2, de 8 de gener de 2003).

Astúries

Llei 1/2002, d'11 de març, del consorci de transports d'Astúries (BOPA núm. 69, de 23 de març).

Llei 2/2002, de 12 d'abril, de l'Institut de Desenvolupament Econòmic del Principat d'Astúries (BOPA núm. 99, de 30 d'abril. Correcció d'errades: BOPA núm. 119, de 24 de maig).

Llei 3/2002, de 19 d'abril, de règim de sòl i ordenació urbanística (BOPA núm. 102, de 4 de maig).

Llei 4/2002, de 23 de maig, de parcel·les estables (BOPA núm. 125, de 31 de maig).

Llei 5/2002, de 3 de juny, sobre abocaments d'aigües residuals industrials als sistemes públics de sanejament (BOPA núm. 137, de 14 de juny).

Llei 6/2002, de 18 de juny, sobre protecció dels ecosistemes aquàtics i de regulació de la pesca en aigües continentals (BOPA núm. 151, d'1 de juliol).

Llei 7/2002, de 24 de juny, per la qual s'autoritza la creació de l'empresa pública «Sociedad de Servicios del Principado de Asturias, SA» (BOPA núm. 158, de 9 de juliol).

Llei 8/2002, de 21 d'octubre, d'espectacles públics i activitats recreatives (BOPA núm. 247, de 24 d'octubre).

Llei 9/2002, de 22 d'octubre, de la Reserva natural integral de Muniellos (BOPA núm. 255, de 4 de novembre).

Llei 10/2002, de 19 de novembre, de comerç interior (BOPA núm. 278, de 30 de novembre).

Llei 11/2002, de 2 de desembre, dels consumidors i usuaris (BOPA núm. 287, de 13 de desembre).

Llei 12/2002, de 13 de desembre, de declaració del Parc Natural de las Fuentes del Narcea, Degaña i Ibias (BOPA núm. 298, de 27 de desembre).

Llei 13/2002, de 23 de desembre, de tenença, protecció i drets dels animals (BOPA núm. 301, de 31 de desembre. Correcció d'errades: BOPA núm. 50, d'1 de març de 2003).

Llei 14/2002, de 27 de desembre, de pressupostos generals per a 2003 (BOPA núm. 301, de 31 de desembre).

Llei 15/2002, de 27 de desembre, de mesures pressupostàries, administratives i fiscals (BOPA núm. 301, de 31 de desembre).

Llei 16/2002, de 30 de desembre, de modificació de la Llei del Principat d'Astúries 2/2002, de 23 de juny, de caixes d'estalvi, per adaptar-la a la Llei 44/2002, de 22 de novembre, de mesures de reforma del sistema financer (BOPA núm. 6, de 9 de gener de 2003).

Canàries

Llei 1/2002, de 21 de gener, d'alienació gratuïta, a favor de l'Ajuntament d'Icod de los Vinos, d'un terreny de 248 m² que forma part del jardí del Jutjat de Primera Instància i Instrucció, per a la prolongació del carrer de Julio Arencibia (BOC núm. 15, d'1 de febrer).

Llei 2/2002, de 27 de març, d'establiment de normes tributàries i de mesures en matèria d'organització administrativa, de gestió, relatives al personal de la Comunitat Autònoma de Canàries i de caràcter sancionador (BOC núm. 45, de 8 d'abril. Correcció d'errades: BOC núm. 67, de 27 de maig; BOC núm. 165, de 13 de desembre, i BOC núm. 165, de 13 de desembre).

Llei 3/2002, de 20 de maig, de creació del Col·legi Professional de Protèsics Dentals de Las Palmas (BOC núm. 73, de 3 de juny).

Llei 4/2002, de 20 de maig, de creació del Col·legi Professional de Protèsics Dentals de Santa Cruz de Tenerife (BOC núm. 73, de 3 de juny).

Llei 5/2002, de 3 de juny, del Consell Consultiu de Canàries (BOC núm. 77, de 7 de juny).

Llei 6/2002, de 12 de juny, sobre mesures d'ordenació territorial de l'activitat turística a les illes de Hierro, Gomera i La Palma (BOC núm. 89, d'1 de juliol).

Llei 7/2002, de 18 de juliol, de concessió de crèdit extraordinari, per un import de seixanta-cinc milions sis-cents vuitanta-dos mil cinc-cents seixanta-vuit euros (65.682.568 €), per finançar ajuts, subvencions i mesures de caràcter excepcional per reparar els danys produïts per pluges, temporals i altres fenòmens naturals relacionats amb la climatologia adversa i d'adopció de mesures fiscals i pressupostàries (BOC núm. 99, de 22 de juliol).

Llei 8/2002, de 15 d'octubre, d'alienació gratuïta a favor del Capítol Insular de Gran Canària d'una parcel·la de 3.600 m² situada a la Vega de San José (Las Palmas de Gran Canaria) per a ús esportiu (BOC núm. 143, de 25 d'octubre).

Llei 9/2002, de 21 d'octubre, d'indemnització a les persones excloses dels beneficis establerts en la disposició addicional divuitena dels pressupostos generals de l'Estat per als exercicis de 1990 i 1992 (BOC núm. 143, de 25 d'octubre).

Llei 10/2002, de 21 de novembre, per la qual es regula el tram autonòmic de l'impost sobre la renda de les persones físiques a la Comunitat Autònoma de Canàries (BOC núm. 157, de 27 de novembre).

Llei 11/2002, de 21 de novembre, de modificació de la Llei 4/1999, de 15 de

març, de patrimoni històric de Canàries (BOC núm. 157, de 27 de novembre).

Llei 12/2002, de 4 de desembre, de concessió d'un suplement de crèdit per un import de quaranta-vuit milions nou-cents seixanta mil nou-cents cinquanta-set euros amb cinquanta-nou cèntims (48.960.957,59 €) als pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de Canàries per a 2002 i de mesures pressupostàries (BOC núm. 165, de 13 de desembre).

Llei 13/2002, de 27 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de Canàries per a 2003 (BOC núm. 174, de 31 de desembre). Correcció d'errades: BOC núm. 46, de 7 de març de 2003).

Cantàbria

Llei 1/2002, de 26 de febrer, del comerç de Cantàbria (BOCT núm. 45, de 6 de març).

Llei 2/2002, de 29 d'abril, de sanejament i depuració de les aigües residuals de la Comunitat Autònoma de Cantàbria (BOCT núm. 86, de 7 de maig).

Llei 3/2002, de 28 de juny, d'arxius de Cantàbria (BOCT núm. 131, de 9 de juliol).

Llei 4/2002, de 24 de juliol, de caixes d'estalvi (BOCT núm. 147, d'1 d'agost). Correcció d'errades: BOCT núm. 225, de 21 de novembre).

Llei 5/2002, de 24 de juliol, de mesures cautelars urbanístiques en l'àmbit del litoral, de submissió dels instruments de planificació territorial i urbanística a

avaluació ambiental i de règim urbanístic dels cementiris (BOCT núm. 147, d'1 d'agost).

Llei 6/2002, de 10 de desembre, de règim jurídic del Govern i de l'Administració de la Comunitat Autònoma de Cantàbria (BOCT núm. 242, de 18 de desembre).

Llei 7/2002, de 10 de desembre, d'ordenació sanitària de Cantàbria (BOCT núm. 242, de 18 de desembre).

Llei 8/2002, de 18 de desembre, de crèdit extraordinari per finançar les mesures necessàries per pal·liar els efectes de l'abocament de fuel ocasionat per l'accident del vaixell «Prestige» (BOCT núm. 6, extraordinari, de 19 de desembre).

Llei 9/2002, de 23 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de Cantàbria per a l'any 2003 (BOCT núm. 250, de 31 de desembre).

Llei 10/2002, de 23 de desembre, de mesures fiscals i administratives (BOCT núm. 250, de 31 de desembre. Correcció d'errades: BOCT núm. 16, de 24 de gener de 2003).

Llei 11/2002, de 23 de desembre, de mesures fiscals en matèria de tributs cedits per l'Estat (BOCT núm. 250, de 31 de desembre).

Castella i Lleó

Llei 1/2002, de 9 d'abril, reguladora del Consell Consultiu de Castella i Lleó (BOCL núm. 76, suplement, de 22 d'abril).

Llei 2/2002, de 9 d'abril, reguladora del Consell de Comptes de Castella i Lleó (BOCL núm. 76, suplement, de 22 d'abril).

Llei 3/2002, de 9 d'abril, d'educació de persones adultes de Castella i Lleó (BOCL núm. 76, suplement, de 22 d'abril).

Llei 4/2002, d'11 d'abril, de cooperatives de la Comunitat de Castella i Lleó (BOCL núm. 79, de 26 d'abril).

Llei 5/2002, d'11 d'abril, de declaració del Parc Natural d'Arribes del Duero (Salamanca-Zamora) (BOCL núm. 79, de 26 d'abril).

Llei 6/2002, d'11 d'abril, de declaració de la Reserva Natural de Riberas de «Castronuño-Vega del Duero» (Valladolid) (BOCL núm. 79, de 26 d'abril).

Llei 7/2002, de 3 de maig, de creació de l'Institut Tecnològic Agrari de Castella i Lleó (BOCL núm. 86, de 8 de maig).

Llei 8/2002, de 18 de juny, per la qual es reconeix com a universitat privada a la Universitat Europea Miguel de Cervantes, amb seu a Valladolid (BOCL núm. 120, de 24 de juny).

Llei 9/2002, de 10 de juliol, per a la declaració de projectes regionals d'infraestructures de residus d'interès singular per a la Comunitat (BOCL núm. 134, de 12 de juliol).

Llei 10/2002, de 10 de juliol, de modificació de la Llei 5/1999, de 8 d'abril, d'urbanisme de Castella i Lleó (BOCL núm. 134, de 12 de juliol).

Llei 11/2002, de 10 de juliol, de jove-
nut de Castella i Lleó (BOCL núm. 139,
suplement, de 19 de juliol. Correcció
d'errades: BOCL núm. 218, d'11 de
novembre).

Llei 12/2002, d'11 de juliol, de patri-
moni cultural de Castella i Lleó (BOCL
núm. 139, suplement, de 19 de juliol.
Correcció d'errades: BOCL núm. 217,
de 8 de novembre).

Llei 13/2002, de 15 de juliol, de funda-
cions de Castella i Lleó (BOCL núm.
139, suplement, de 19 de juliol).

Llei 14/2002, de 25 de juliol, de promo-
ció, atenció i protecció a la infantesa a
Castella i Lleó (BOCL núm. 145, suple-
ment, de 29 de juliol. Correcció d'errades:
BOCL núm. 11, de 17 de gener de 2003).

Llei 15/2002, de 28 de novembre, de
transport urbà i metropolità de Castella
i Lleó (BOCL núm. 238, suplement,
d'11 de desembre).

Llei 16/2002, de 19 de desembre, de co-
merç de Castella i Lleó (BOCL núm.
247, de 24 de desembre. Correcció d'er-
rades: BOCL núm. 30, de 13 de febrer
de 2003).

Llei 17/2002, de 19 de desembre, de fo-
ment i coordinació general de la recerca
científica, desenvolupament i innovació
tecnològica (R+D+I) a Castella i Lleó
(BOCL núm. 247, de 24 de desembre).

Llei 18/2002, de 19 de desembre, de
creació del Consell de Col·legis Profes-
sionals d'Advocats de Castella i Lleó
(BOCL núm. 247, de 24 de desembre).

Llei 19/2002, de 19 de desembre, de
creació del Consell de Col·legis Profes-

sionals de Procuradors dels Tribunals de
Castella i Lleó (BOCL núm. 247, de 24
de desembre).

Llei 20/2002, de 19 de desembre, de
creació del Consell de Col·legis Profes-
sionals d'Aparelladors i Arquitectes Tèc-
nics de Castella i Lleó (BOCL núm.
247, de 24 de desembre).

Llei 21/2002, de 27 de desembre, de
mesures econòmiques, fiscals i admi-
nistratives (BOCL núm. 250, de 30 de
desembre).

Llei 22/2002, de 27 de desembre, de
pressupostos generals de la Comunitat
de Castella i Lleó per a l'any 2003
(BOCL núm. 250, de 30 de desembre).

Castella-la Manxa

Llei 1/2002, de 7 de febrer, per la qual
es modifica la Llei 3/1988, de 13 de de-
sembre, d'ordenació de la funció públi-
ca de la Junta de Comunitats de Caste-
lla-la Manxa (DOCM núm. 23, de 22
de febrer).

Llei 2/2002, de 7 de febrer, per la qual
s'estableixen i regulen les diverses moda-
litats d'habitatges de protecció pública a
Castella-la Manxa (DOCM núm. 23,
de 22 de febrer).

Llei 3/2002, de 7 de març, de constitu-
ció de l'Institut de Promoció Exterior de
Castella-la Manxa (DOCM núm. 34,
de 18 de març).

Llei 4/2002, de 4 d'abril, de modificació
de la Llei 3/2000, de 26 de maig, de crea-
ció de l'ens públic de Ràdio-Televisió de
Castella-la Manxa (DOCM núm. 46,
de 15 d'abril).

Llei 5/2002, d'11 d'abril, de creació del Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics en Informàtica de Castella-la Manxa (DOCM núm. 53, d'1 de maig).

Llei 6/2002, d'11 d'abril, de creació del Col·legi Oficial d'Enginyers en Informàtica de Castella-la Manxa (DOCM núm. 53, d'1 de maig).

Llei 7/2002, de 9 de maig, de modificació de la *Llei 9/1990*, de 28 de desembre, de carreteres i camins (DOCM núm. 65, de 27 de maig).

Llei 8/2002, de 23 de maig, de coordinació de policies locals de Castella-la Manxa (DOCM núm. 72, de 12 de juny).

Llei 9/2002, de 6 de juny, de creació del Consell de Relacions Laborals de Castella-la Manxa (DOCM núm. 77, de 24 de juny).

Llei 10/2002, de 21 de juny, d'estadística de Castella-la Manxa (DOCM núm. 79, fascicle extraordinari, de 28 de juny).

Llei 11/2002, de 27 de juny, de modificació de la *Llei 5/1986*, de 23 de desembre, electoral de Castella-la Manxa (DOCM núm. 79, fascicle extraordinari, de 28 de juny).

Llei 12/2002, de 27 de juny, reguladora del cicle integral de l'aigua de la Comunitat Autònoma de Castella-la Manxa (DOCM núm. 83, de 8 de juliol).

Llei 13/2002, de 27 de juny, de crèdit extraordinari per import de cent milions sis-cents mil euros (100.600.000 €) per al finançament de projectes estratègics per al desenvolupament econòmic i so-

cial de Castella-la Manxa (DOCM núm. 83, de 8 de juliol).

Llei 14/2002, d'11 de juliol, d'ordenació i foment de l'artesania de Castella-la Manxa (DOCM núm. 90, fascicle 1, de 24 de juliol).

Llei 15/2002, d'11 de juliol, sobre drogodependències i altres trastorns addictius (DOCM núm. 90, fascicle 1, de 24 de juliol).

Llei 16/2002, d'11 de juliol, del IV Centenari de la publicació d'*El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha* (DOCM núm. 90, fascicle 1, de 24 de juliol).

Llei 17/2002, de 10 d'octubre, de creació del Col·legi Oficial de Diplomats en Treball Social i Assistents Socials de Castella-la Manxa (DOCM núm. 135, de 31 d'octubre).

Llei 18/2002, de 24 d'octubre, per la qual es modifica la *Llei 3/1988*, de 13 de desembre, d'ordenació de la funció pública de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa (DOCM núm. 141, de 15 de novembre).

Llei 19/2002, de 24 d'octubre, d'arxius públics de Castella-la Manxa (DOCM núm. 141, de 15 de novembre).

Llei 20/2002, de 14 de novembre, de cooperatives de Castella-la Manxa (DOCM núm. 146, de 25 de novembre).

Llei 21/2002, de 14 de novembre, de mesures fiscals de suport a la família i a determinats sectors econòmics i de gestió tributària (DOCM núm. 146, de 25 de novembre).

Llei 22/2002, de 21 de novembre, de creació de l'Institut de la Dona de Castella-la Manxa (DOCM núm. 151, de 4 de desembre).

Llei 23/2002, de 21 de novembre, d'educació de persones adultes de Castella-la Manxa (DOCM núm. 151, de 4 de desembre).

Llei 24/2002, de 5 de desembre, de garanties en l'atenció sanitària especialitzada (DOCM núm. 157, de 18 de desembre).

Llei 25/2002, de 19 de desembre, de pressupostos generals de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa per a l'any 2003 (DOCM núm. 161, de 30 de desembre).

Catalunya

Llei 1/2002 d'11 de març, de tercera modificació de la Llei 20/1985, de 25 de juliol, de prevenció i assistència en matèria de substàncies que poden generar dependència (DOGC núm. 3598, de 19 de març de 2002).

Llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme (DOGC núm. 3600, de 21 de març. Correcció d'errades: DOGC núm. 3642, de 24 de maig, i DOGC núm. 3677, de 15 de juliol).

Llei 3/2002, de 22 de març, de quarta modificació de la Llei 8/1987, municipal i de règim local de Catalunya (DOGC núm. 3605, de 28 de març).

Llei 4/2002, de 5 d'abril, de mesures extraordinàries per finançar, especialment, les actuacions derivades de la pesta porcina clàssica i dels efectes de les gelades

en el sector de l'olivera (DOGC núm. 3614, de 12 d'abril).

Llei 5/2002, de 19 d'abril, de l'Agència Catalana de Protecció de Dades (DOGC núm. 3625, de 29 d'abril).

Llei 6/2002, de 25 d'abril, de mesures relatives a la conciliació del treball amb la vida familiar del personal de les administracions públiques catalanes i de modificació dels articles 96 i 97 del Decret legislatiu 1/1997 (DOGC núm. 3626, de 30 d'abril).

Llei 7/2002, de 25 d'abril, de modificació de la Llei 6/1984, de 5 de març, de la Sindicatura de Comptes, modificada per la Llei 15/1991, de 4 de juliol (DOGC núm. 3627, de 2 de maig).

Llei 8/2002, de 27 de maig, de modificació de la Llei 37/1991, de 30 de desembre, sobre mesures de protecció de menors desemparats i de l'adopció i de regulació de l'atenció especial als adolescents amb conductes d'alt risc social (DOGC núm. 3648, de 3 de juny).

Llei 9/2002, de 27 de maig, de modificació de la Llei 15/1997, de taxes i preus públics de la Generalitat de Catalunya, per la qual s'introdueix una taxa per a l'obtenció i l'expedició del títol de patró o patrona de moto nàutica (DOGC núm. 3648, de 3 de juny).

Llei 10/2002, de 27 de maig, sobre un torn especial de promoció interna de membres del cos auxiliar d'administració al cos administratiu (DOGC núm. 3647, de 31 de maig).

Llei 11/2002, de 27 de maig, de segona modificació de la Llei 12/1993, de 4 de

novembre, de creació de l'Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre (DOGC núm. 3648, de 3 de juny).

Llei 12/2002, de 14 de juny, del transport per cable (DOGC núm. 3665, de 27 de juny. Correcció d'errades: DOGC núm. 3682, de 22 de juliol).

Llei 13/2002, de 21 de juny, de turisme de Catalunya (DOGC núm. 3669, de 3 de juliol. Correcció d'errades: DOGC núm. 3739, de 14 d'octubre).

Llei 14/2002, de 27 de juny, de les cambres oficials de comerç, indústria i navegació de Catalunya i del Consell General de les Cambres (DOGC núm. 3671, de 5 de juliol).

Llei 15/2002, de 27 de juny, d'ordenació vitivinícola (DOGC núm. 3673, de 9 de juliol. Correcció d'errades: DOGC núm. 3693, de 6 d'agost).

Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica (DOGC núm. 3675, d'11 de juliol).

Llei 17/2002, de 5 de juliol, d'ordenació del sistema d'ocupació i de creació del Servei d'Ocupació de Catalunya (DOGC núm. 3676, de 12 de juliol).

Llei 18/2002, de 5 de juliol, de cooperatives (DOGC núm. 3679, de 17 de juliol).

Llei 19/2002, de 5 de juliol, de drets reals de garantia (DOGC núm. 3679, de 17 de juliol).

Llei 20/2002, de 5 de juliol, de seguretat alimentària (DOGC núm. 3679, de 17 de juliol).

Llei 21/2002, de 5 de juliol, de setena modificació de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya (DOGC núm. 3678, de 16 de juliol).

Llei 22/2002, de 12 de juliol, de confraries de pescadors (DOGC núm. 3684, de 24 de juliol).

Llei 23/2002, de 18 de novembre, d'adequació de procediments administratius en relació amb el règim de silenci administratiu i el termini de resolució i notificació i de primera modificació dels articles 81, 82 i 83 de la Llei 13/1989, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm. 3778, de 10 de desembre).

Llei 24/2002, de 18 de novembre, de creació de l'especialitat d'educació social en el cos de diplomats de la Generalitat (DOGC núm. 3775, de 4 de desembre).

Llei 25/2002, de 25 de novembre, de mesures de suport al retorn dels catalans emigrats i llurs descendents i de segona modificació de la Llei 18/1996 (DOGC núm. 3776, de 5 de desembre).

Llei 26/2002, de 28 de novembre, de modificació de la Llei 10/1994, d'11 de juliol, de la policia de la Generalitat-mossos d'esquadra, en relació amb l'afiliació sindical dels membres dels cos de mossos d'esquadra (DOGC núm. 3776, de 5 de desembre).

Llei 27/2002, de 20 desembre, de mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral (DOGC núm. 3793, de 3 de gener de 2003).

Llei 28/2002, de 30 desembre, de creació de l'Institut per al Desenvolupament i Promoció de l'Alt Pirineu i Aran (DOGC núm. 3801, de 16 de gener de 2003).

Llei 29/2002, de 30 desembre, primera llei del Codi civil de Catalunya (DOGC núm. 3798, de 13 de gener de 2003).

Llei 30/2002, de 30 desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2003 (DOGC núm. 3791, de 31 de desembre).

Llei 31/2002 de 30 desembre, de mesures fiscals i administratives (DOGC núm. 3791, de 31 de desembre. Correcció d'errades: DOGC núm. 3805, de 22 de gener de 2003, i DOGC núm. 3824, de 18 de febrer de 2003).

Extremadura

Llei 1/2002, de 28 de febrer, del Govern i de l'Administració de la Comunitat Autònoma d'Extremadura (DOE núm. 35, de 26 de març).

Llei 2/2002, de 25 d'abril, de protecció de la qualitat del subministrament elèctric a Extremadura (DOE núm. 55, de 14 de maig).

Llei 3/2002, de 9 de maig, de comerç de la Comunitat Autònoma d'Extremadura (DOE núm. 61, de 28 de maig).

Llei 4/2002, de 23 de maig, de modificació de la Llei 1/1990, de 26 d'abril, de coordinació de policies locals d'Extremadura (DOE núm. 63, d'1 de juny).

Llei 5/2002, de 23 de maig, de protecció dels animals a la Comunitat Autò-

noma d'Extremadura (DOE núm. 83, de 18 de juliol).

Llei 6/2002, de 27 de juny, de mesures de suport en matèria d'autopromoció d'habitatges, accessibilitat i sòl (DOE núm. 85, de 23 de juliol).

Llei 7/2002, de 24 d'octubre, de cessió de domini de muntanya a entitat local (DOE núm. 136, de 23 de novembre).

Llei 8/2002, de 14 de novembre, de reforma fiscal de la Comunitat Autònoma d'Extremadura (DOE núm. 145, de 14 de desembre).

Llei 9/2002, de 14 de novembre, d'impuls a la localització industrial d'Extremadura (DOE núm. 145, de 14 de desembre).

Llei 10/2002, de 12 de desembre, de finançament d'inversions extraordinàries (DOE núm. 145, de 14 de desembre).

Llei 11/2002, de 12 de desembre, de col·legis i de consells de col·legis professionals d'Extremadura (DOE núm. 151, de 28 de desembre).

Llei 12/2002, de 19 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma d'Extremadura per a l'any 2003 (DOE núm. 1, fascicle extraordinari, de 30 de desembre).

Galícia

Llei 1/2002, de 26 de març, per la qual es modifica la Llei de Galícia 6/1984, de 5 de juny, del Valedor do Pobo (DOGA núm. 65, de 4 d'abril).

Llei 2/2002, de 29 d'abril, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma

de Galícia per a l'any 2002 (DOGA núm. 84, de 2 de maig. Correcció d'errades: DOGA núm. 97, de 22 de maig).

Llei 3/2002, de 29 d'abril, de mesures de règim fiscal i administratiu (DOGA núm. 84, de 2 de maig).

Llei 4/2002, de 25 de juny, de l'estatut de la capitalitat de la ciutat de Santiago de Compostel·la (DOGA núm. 142, de 24 de juliol).

Llei 5/2002, de 20 de desembre, de modificació de la posició neta deutora de la Comunitat Autònoma de Galícia el 31 de desembre (DOGA núm. 246, de 21 de desembre).

Llei 6/2002, de 27 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de Galícia per a l'any 2003 (DOGA núm. 251, de 30 de desembre).

Llei 7/2002, de 27 de desembre, de mesures fiscals i de règim administratiu (DOGA núm. 251, de 30 de desembre).

Llei 8/2002, de 18 de desembre, de protecció de l'ambient atmosfèric de Galícia (DOGA núm. 252, de 31 de desembre).

Llei 9/2002, de 30 de desembre, d'ordenació urbanística i protecció del medi rural de Galícia (DOGA núm. 252, de 31 de desembre).

Illes Balears

Llei 1/2002, de 19 de març, de cultura popular i tradicional (BOIB núm. 38, de 28 de març).

Llei 2/2002, de 3 d'abril, de sistemes de finançament definitiu dels consells insulars (BOIB núm. 47, de 18 d'abril).

Llei 3/2002, de 17 de maig, d'estadística de les Illes Balears (BOIB núm. 64, de 28 de maig).

Llei 4/2002, de 4 de juny, de taxes per inspeccions i controls sanitaris dels productes pesquers destinats al consum humà (BOIB núm. 71, de 13 de juny).

Llei 5/2002, de 21 de juny, de subvencions (BOIB núm. 79, de 2 de juliol).

Llei 6/2002, de 21 de juny, de modificació de la Llei 8/1986, de 26 de novembre, electoral de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 79, de 2 de juliol).

Llei 7/2002, de 21 de juny, per la qual s'autoritza la modificació del nivell d'endeutament de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears el 31 de desembre de 2002 i es modifica la Llei 19/2001, de 21 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2002 (BOIB núm. 79, de 2 de juliol).

Llei 8/2002, de 26 de setembre, de creació del Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de les Illes Balears (BOIB núm. 121, de 8 d'octubre).

Llei 9/2002, de 12 de desembre, de modificació de la Llei 2/1999, de 24 de març, general turística de les Illes Balears (BOIB núm. 153, fascicle 1, de 21 de desembre).

Llei 10/2002, de 23 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any

2003 (BOIB núm. 156, de 28 de desembre).

Llei 11/2002, de 23 desembre, de mesures tributàries i administratives (BOIB núm. 156, de 28 de desembre).

La Rioja

Llei 1/2002, d'1 de març, de serveis socials (BOR núm. 29, de 7 de març).

Llei 2/2002, de 17 d'abril, de salut (BOR núm. 49, de 23 d'abril).

Llei 3/2002, de 21 de maig, per al desenvolupament de l'ús de la signatura electrònica a les administracions públiques de la Comunitat Autònoma de La Rioja (BOR núm. 63, de 25 de maig).

Llei 4/2002, d'1 de juliol, de cooperació per al desenvolupament (BOR núm. 81, de 4 de juliol).

Llei 5/2002, de 8 d'octubre, de protecció del medi ambient de La Rioja (BOR núm. 124, de 12 d'octubre).

Llei 6/2002, de 18 d'octubre, de taxes i preus públics de la Comunitat Autònoma de La Rioja (BOR núm. 131, de 29 d'octubre).

Llei 7/2002, de 18 d'octubre, de sanitat animal de la Comunitat Autònoma de La Rioja (BOR núm. 132, de 31 d'octubre).

Llei 8/2002, de 18 d'octubre, de vitivinicultura de La Rioja (BOR núm. 132, de 31 d'octubre).

Llei 9/2002, de 17 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat

Autònoma de La Rioja per a l'any 2003 (BOR núm. 154, de 21 de desembre. Correcció d'errades: BOR núm. 29, de 8 de març de 2003).

Llei 10/2002, de 17 de desembre, de mesures fiscals i administratives per a l'any 2003 (BOR núm. 154, de 21 de desembre).

Madrid

Llei 1/2002, de 27 de març, per la qual es crea el cos d'agents forestals de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 79, de 4 d'abril).

Llei 2/2002, de 19 de juny, d'avaluació ambiental de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 154, d'1 de juliol).

Llei 3/2002, de 19 de juny, de modificació de la Llei 11/2000, de 16 d'octubre, del Consell de la Joventut de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 152, de 28 de juny).

Llei 4/2002, de 27 de juny, de creació de la Taula per a la Integració i Promoció del Poble Gitano de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 155, de 2 de juliol. Correcció d'errades: BOCM núm. 174, de 24 de juliol).

Llei 5/2002, de 27 de juny, sobre drogo-dependències i altres trastorns addictius (BOCM núm. 160, de 8 de juliol).

Llei 6/2002, de 27 de juny, de modificació parcial de la Llei 5/1985, de 16 de maig, de creació del Consorci Regional de Transports Públics Regulars de Madrid (BOCM núm. 161, de 9 de juliol. Correcció d'errades: BOCM núm. 192, de 14 d'agost).

Llei 7/2002, de 25 de juliol, per la qual es regula el tipus de gravamen autonòmic de l'impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs a la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 176, de 26 de juliol).

Llei 8/2002, de 27 de novembre, de joventut de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 289, de 5 de desembre).

Llei 9/2002, d'11 de desembre, de creació del Col·legi Professional d'Higienistes Dentals de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 302, de 20 de desembre).

Llei 10/2002, d'11 de desembre, per la qual es concedeix un suplement de crèdit i un crèdit extraordinari per un import d'un milió quatre-cents noranta-vuit mil setanta-vuit euros (1.498.078 €) i quinze milions vint mil euros (15.020.000 €), respectivament, al Servei Madrileny de Salut, per al Pla de qualitat integral dels serveis sanitaris de la Comunitat de Madrid durant l'exercici 2002 (BOCM núm. 302, de 20 de desembre).

Llei 11/2002, de 18 de desembre, d'ordenació de l'activitat de centres i serveis d'acció social i de millora de la qualitat en la prestació dels serveis socials de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 304, de 23 de desembre).

Llei 12/2002, de 18 de desembre, dels consells socials de les universitats públiques de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 304, de 23 de desembre).

Llei 13/2002, de 20 de desembre, de mesures fiscals i administratives (BOCM núm. 304, de 23 de desembre. Correcció d'errades: BOCM núm. 47, de 25 de febrer de 2003).

Llei 14/2002, de 20 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat de Madrid per a l'any 2003 (BOCM núm. 309, de 30 de desembre. Correcció d'errades: BOCM núm. 12, de 15 de gener de 2003).

Llei 15/2002, de 27 de desembre, de creació de l'Agència de Qualitat, Acreditació i Prospectiva de les universitats de Madrid (BOCM núm. 16, de 20 de gener de 2003).

Múrcia

Llei 1/2002, de 20 de març, d'adequació dels procediments de l'Administració regional de Múrcia a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (BORM núm. 73, de 30 de març).

Llei 2/2002, de 10 de maig, de modificació de la Llei 1/2001, de 24 d'abril, del sòl de la Regió de Múrcia (BORM núm. 128, de 4 de juny).

Llei 3/2002, de 20 de maig, de tarifa del cànon de sanejament (BORM núm. 128, de 4 de juny).

Llei 4/2002, de 22 de maig, de creació del Col·legi Professional de Detectius Privats de la Regió de Múrcia (BORM núm. 128, de 4 de juny).

Llei 5/2002, de 3 de juny, de modificació de la Llei 5/2001, de 5 de desembre, de personal estatutari del Servei Murcià de Salut (BORM núm. 133, d'11 de juny).

Llei 6/2002, de 25 de juliol, d'estadística de la Regió de Múrcia (BORM núm. 157, de 9 de juliol).

Llei 7/2002, de 25 de juny, de creació de l'empresa pública «Centro de Alto Rendimiento Infanta Cristina» (BORM núm. 157, de 9 de juliol).

Llei 8/2002, de 30 d'octubre, per la qual es crea l'Institut Murcià d'Investigació i Desenvolupament Agrari i Alimentari (IMIDA) (BORM núm. 272, de 23 de novembre).

Llei 9/2002, d'11 de novembre, de creació del Servei Regional d'Ocupació i Formació (BORM núm. 276, de 28 de novembre).

Llei 10/2002, de 12 de novembre, de modificació de la Llei 7/1995, de 21 d'abril, de la fauna silvestre, caça i pesca fluvial (BORM núm. 284, de 10 de desembre).

Llei 11/2002, de 26 de novembre, de suplement de crèdit per import de quatre milions seixanta-tres mil sis-cents setanta-vuit euros (4.063.678 €), per finançar despeses de la Secretaria General de la Presidència i del portaveu del Govern i de les conselleries de Presidència; d'Economia i Hisenda; d'Obres Públiques, Habitatge i Transports; d'Educació i Cultura, i de Turisme i Ordenació del Territori, i d'autorització d'endeutament al Servei Murcià de Salut (BORM núm. 276, de 28 de novembre).

Llei 12/2002, de 3 de desembre, de creació de l'Institut de la Dona de la Regió de Múrcia (BORM núm. 296, de 24 de desembre).

Llei 13/2002, de 4 de desembre, de creació de l'Institut de la Joventut de la Regió de Múrcia (BORM núm. 296, de 24 de desembre).

Llei 14/2002, de 23 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia per a l'any 2003 (BORM núm. 301, suplement núm. 6, de 31 de desembre).

Llei 15/2002, de 23 de desembre, de mesures tributàries en matèria de tributs cedits i taxes regionals (2003) (BORM núm. 301, suplement núm. 6, de 31 de desembre).

Navarra

Llei foral 1/2002, de 7 de març, d'infraestructures agrícoles (BON núm. 33, de 15 de març. Correcció d'errades: BON núm. 43, de 8 d'abril).

Llei foral 2/2002, de 14 de març, per la qual es modifiquen determinats preceptes de la Llei foral 24/1996, de 30 de desembre, de l'impost sobre societats (BON núm. 37, de 25 de març).

Llei foral 3/2002, de 14 de març, de modificació parcial de diversos impostos i altres mesures tributàries (BON núm. 37, de 25 de març).

Llei foral 4/2002, de 21 de març, per la qual es regula el procés d'alienació de l'Àrea d'Activitats Econòmiques o d'Oportunitat de Sarriguren per promoure la «Ciudad de la Innovación» de Navarra (BON núm. 42, de 5 d'abril).

Llei foral 5/2002, de 21 de març, de modificació de la Llei foral 10/1990, de 23 de novembre, de salut (BON núm. 42, de 5 d'abril).

Llei foral 6/2002, de 27 de març, de modificació de la Llei foral 4/1998, de 6 d'abril, de la Cambra Agrària de Na-

varra (BON núm. 43, de 8 d'abril. Correcció d'errades: BON núm. 74, de 19 de juny).

Llei foral 7/2002, de 27 de març, per la qual es regula la implantació del Grau Superior de Música LOGSE i es crea el Conservatori Superior de Música de Navarra Pablo Sarasate (BON núm. 43, de 8 d'abril).

Llei foral 8/2002, de 3 d'abril, de modificació de la Llei foral 10/2001, de 24 de maig, de mesures relatives al personal al servei de les administracions públiques de Navarra, i de la Llei foral 1/1987, de 13 de febrer, de cossos de policia de Navarra (BON núm. 44, de 10 d'abril).

Llei foral 9/2002, de 6 de maig, per la qual s'estableixen els mòduls aplicables a les actuacions protegibles en matèria d'habitatge a Navarra i s'incrementen els ajuts per a la seva adquisició (BON núm. 58, de 13 de maig).

Llei foral 10/2002, de 6 de maig, per a l'ordenació de les estacions base de telecomunicació per ones electromagnètiques no guiades a la Comunitat Foral de Navarra (BON núm. 58, de 13 de maig).

Llei foral 11/2002, de 6 de maig, sobre els drets del pacient a les voluntats anticipades a la informació i a la documentació clínica (BON núm. 58, de 13 de maig. Correcció d'errades: BON núm. 69, de 7 de juny).

Llei foral 12/2002, de 31 de maig, de mesures complementàries per al finançament del Pla d'ocupació de Navarra 2002-2004 (BON núm. 69, de 7 de juny).

Llei foral 13/2002, de 31 de maig, de creació del Col·legi Oficial de Podòlegs de Navarra (BON núm. 69, de 7 de juny).

Llei foral 14/2002, de 31 de maig, de creació del Col·legi de Fisioterapeutes de Navarra (BON núm. 69, de 7 de juny).

Llei foral 15/2002, de 31 de maig, de modificació de la Llei foral 6/1990, de 2 de juliol, de l'Administració local de Navarra (BON núm. 69, de 7 de juny).

Llei foral 16/2002, de 31 de maig, per la qual es regulen aspectes d'accés a l'ocupació de les persones amb discapacitat a la Comunitat Foral de Navarra (BON núm. 69, de 7 de juny).

Llei foral 17/2002, de 6 de juny, de modificació de la Llei foral 18/2001, de 5 de juliol, per la qual es regula l'activitat audiovisual a Navarra i es crea el Consell Audiovisual de Navarra (BON núm. 72, de 14 de juny).

Llei foral 18/2002, de 13 de juny, de modificació de la Llei foral 2/1993, de 5 de març, de protecció i gestió de la fauna silvestre i els seus hàbitats (BON núm. 74, de 19 de juny).

Llei foral 19/2002, de 21 de juny, reguladora de l'educació de persones adultes (BON núm. 78, de 28 de juny).

Llei foral 20/2002, de 2 de juliol, de concessió d'un crèdit extraordinari de dos milions sis-cents catorze mil euros (2.614.000 €) per finançar els ajuts a infraestructures ramaderes en zones de muntanya (BON núm. 84, de 12 de juliol).

Llei foral 21/2002, de 2 de juliol, per la qual s'autoritza al Govern de Navarra per elaborar i aprovar, mitjançant decret foral legislatiu, un text refós de la Llei foral de cossos de policia de Navarra (BON núm. 84, de 12 de juliol).

Llei foral 22/2002, de 2 de juliol, per a l'adopció de mesures integrals contra la violència sexista (BON núm. 84, de 12 de juliol).

Llei foral 23/2002, de 2 de juliol, sobre ajuts extraordinaris a les pensions de viudat (BON núm. 84, de 12 de juliol).

Llei foral 24/2002, de 2 de juliol, per la qual s'estableix la quantia i fórmula de repartiment del Fons de participació de les hisendes locals en els tributs de Navarra per als exercicis pressupostaris de 2002 a 2004 (BON núm. 84, de 12 de juliol. Correcció d'errades: BON núm. 111, de 13 de setembre).

Llei foral 25/2002, de 2 de juliol, de modificació de la Llei 8/1987, de 21 d'abril, de creació de la Universitat Pública de Navarra, per a la implantació d'estudis universitaris a Tudela (BON núm. 84, de 12 de juliol).

Llei foral 26/2002, de 2 de juliol, de mesures per a la millora dels ensenyaments no universitaris (BON núm. 84, de 12 de juliol).

Llei foral 27/2002, de 28 d'octubre, reguladora de consultes populars d'àmbit local (BON núm. 134, de 6 de novembre).

Llei foral 28/2002, de 28 d'octubre, del Pla d'estadística de Navarra 2003-2006 (BON núm. 134, de 6 de novembre).

Llei foral 29/2002, de 19 de novembre, de concessió de quatre crèdits extraordinaris, per un import global de tres milions nou-cents seixanta mil euros (3.960.000 €) i d'un suplement de crèdit per un import de catorze milions quatre-cents noranta-set mil dos-cents seixanta-un euros (14.497.261 €), per finançar les necessitats pressupostàries sorgides als departaments d'Economia i Hisenda, Educació i Cultura, Salut i Benestar Social, Esport i Joventut (BON núm. 141, de 22 de novembre).

Llei foral 30/2002, de 19 de novembre, del Pla especial 2004 en matèria d'infraestructures locals (BON núm. 142, de 25 de novembre).

Llei foral 31/2002, de 19 de novembre, per la qual s'amplia l'àmbit d'aplicació del sistema de carrera professional a un altre personal sanitari del Departament de Salut i dels seus organismes autònoms (BON núm. 142, de 25 de novembre).

Llei foral 32/2002, de 19 de novembre, per la qual es regula el sistema bibliotecari de Navarra (BON núm. 142, de 25 de novembre).

Llei foral 33/2002, de 28 de novembre, de foment de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes (BON núm. 150, de 13 de desembre).

Llei foral 34/2002, de 10 de desembre, d'acolliment familiar de persones grans (BON núm. 150, de 13 de desembre).

Llei foral 35/2002, de 20 de desembre, d'ordenació del territori i urbanisme (BON núm. 156, de 27 de desembre).

País Basc

Llei 1/2002, de 23 de gener, de pressupostos per a l'any 2002 (BOPV núm. 28, de 8 de febrer).

Llei 2/2002, de 21 de març, de mesures pressupostàries (BOPV núm. 57, de 22 de març).

Llei 3/2002, de 27 de març, relativa al reconeixement i la compensació als qui van impartir docència en *ikastolas* anteriorment a la seva normalització jurídica (BOPV núm. 67, de 10 d'abril).

Llei 4/2002, de 27 de març, per la qual s'aprova el Pla basc d'estadística 2001-2004, i es modifica la Llei d'estadística de la Comunitat Autònoma d'Euskadi (BOPV núm. 70, de 15 d'abril).

Llei 5/2002, de 4 d'octubre, de segona modificació de la Llei reguladora del Pla general de carreteres del País Basc (BOPV núm. 196, de 15 d'octubre).

Llei 6/2002, de 4 d'octubre, de metodologia de distribució de recursos i determinació de les aportacions de les diputacions forals al finançament dels pressupostos de la Comunitat Autònoma del País Basc aplicable al període 2002-2006 (BOPV núm. 194, d'11 d'octubre).

Llei 7/2002, de 12 de desembre, de les voluntats anticipades en l'àmbit de la sanitat (BOPV núm. 248, de 30 de desembre).

Llei 8/2002, de 27 de desembre, per la qual s'aproven els pressupostos generals de la Comunitat Autònoma d'Euskadi per a l'any 2003 (BOPV núm. 249, de 31 de desembre).

País Valencià

Llei 1/2002, de 26 de febrer, de modificació de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Govern valencià (DOGV núm. 4205, de 7 de març).

Llei 2/2002, de 23 d'abril, de creació del Col·legi Oficial de Censors Jurats de Comptes de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 4240, de 2 de maig).

Llei 3/2002 de 13 de juny, del llibre (DOGV núm. 4274, de 19 de juny).

Llei 4/2002, de 18 de juny, per la qual es modifica la Llei 3/1997, de 16 de juny, sobre drogodependències i altres trastorns addictius (DOGV núm. 4279, de 26 de juny).

Llei 5/2002, de 19 de juny, de creació del Consell Valencià d'Universitats i de la Comissió Valenciana d'Accreditació i Avaluació de la Qualitat en el Sistema Universitari Valencià (DOGV núm. 4279, de 26 de juny).

Llei 6/2002, de 2 d'agost, d'Estatut dels expresidents de la Generalitat Valenciana (DOGV núm. 4311, de 9 d'agost).

Llei 7/2002, de 3 de desembre, de protecció contra la contaminació acústica (DOGV núm. 4394, de 9 de desembre).

Llei 8/2002, de 5 de desembre, d'ordenació i modernització de les estructures agràries de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 4396, d'11 de desembre).

Llei 9/2002, de 12 de desembre, de protecció civil i gestió d'emergències de la

Generalitat Valenciana (DOGV núm. 4398, de 13 de desembre).

Llei 10/2002, de 12 de desembre, de protecció de la columbicultura i del colom esportiu (DOGV núm. 4398, de 13 de desembre).

Llei 11/2002, de 23 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Gene-

ralitat Valenciana (DOGV núm. 4409, de 31 de desembre. Correcció d'errades: DOGV núm. 4447, de 25 de febrer de 2003).

Llei 12/2002, de 27 de desembre, de pressupostos de la Generalitat Valenciana per a l'exercici 2003 (DOGV núm. 4409, de 31 de desembre. Correcció d'errades: DOGV núm. 4447, de 25 de febrer de 2003).